

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Τμήμα Διμερών Διακρατικών Συμβάσεων

Πληροφορίες : Τ. Γκόβα

Τηλέφωνο: 210 3368169

Fax: 210 3368167

E-mail: bilatconv@ggka.gr

Αθήνα, 26.06.2014

Αριθμ. Πρωτ. Φ.61620/10204/1192

Προς: τη Βουλή των Ελλήνων
Τμήμα Ερωτήσεων
(σε δύο αντίγραφα)

Κοιν: 1. Γραφείο Βουλευτή
κου Νίκου Τσούκαλη
2. Υπουργείο Εξωτερικών
Β6 Δ/νη Διεθνών Οικονομικών
Οργανισμών, Νομισματικών Υποθέσεων
Αποζημιώσεων και Ειδικών Θεμάτων
Ζαλοκώστα 10, 4ος όροφος
106 71 Αθήνα
Υπόψη κου Παπαθωμά
3. Υπουργείο Οικονομικών
Γραφείο κ. Υπουργού
Νίκης 5-7, 105 80 Αθήνα
4. Υπουργείο Οικονομικών (ΓΛΚ)
Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Συντάξεων
Κάνιγγος 29
101 10 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη Βουλή των Ελλήνων, σχετικά με την υπαγωγή των ναυτικών και των δημοσίων υπαλλήλων στο πεδίο εφαρμοστέας νομοθεσίας των Διμερών Συμφωνιών Κοινωνικής Ασφάλειας.

Σε απάντηση της υπ' αριθμ 8000/2/05/2014 ερώτησης της Βουλής που κατατέθηκε από τον βουλευτή της ΔΗΜΑΡ κο. Ν. Τσούκαλη, αναφορικά με την υπαγωγή των ναυτικών και των δημοσίων υπαλλήλων στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής της Διμερούς Συμφωνίας Κοινωνικής Ασφάλισης Ελλάδας - Αυστραλίας, που έχει συνάψει η χώρα μας σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο μας έχει συνάψει 13 Διμερείς Συμφωνίες Κοινωνικής Ασφάλειας, εκ των οποίων οι εννέα (9) είναι κλασσικού τύπου. Δηλαδή, διέπονται από βασικές κοινωνικοασφαλιστικές αρχές, όπως η αρχή της ίσης μεταχείρισης των ασφαλισμένων, ο συνυπολογισμός των περιόδων ασφάλισης, η αρχή του αναλογικού επιμερισμού των παροχών, δηλαδή επιβάρυνση του κάθε κράτους ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί σ' αυτό, η εξαγωγή των παροχών. Οι συμφωνίες αυτές που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ελλάδας και των κρατών της Αργεντινής, της Αυστραλίας, της Βενεζουέλας, της Βραζιλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, του Καναδά, του Κεμπέκ, της Νέα Ζηλανδίας, και της Ουρουγουάης, εκτός των βασικών ασφαλιστικών κινδύνων (π.χ. απονομή συντάξεων λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου), καλύπτουν και άλλους, όπως της ασθένειας, μητρότητας, εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών (π.χ. Κεμπέκ, Βραζιλία, Αργεντινή, Βενεζουέλα, Ουρουγουάη).

Οι υπόλοιπες 4 είναι Ιδιόμορφες Συμφωνίες και έχουν συναφθεί με τις χώρες της Αιγύπτου, της Λιβύης, της Συρίας, του Οντάριο). Δηλαδή δεν προβλέπουν βασικές κοινωνικοασφαλιστικές αρχές, όπως ο συνυπολογισμός των περιόδων ασφάλισης ή αρχή του αναλογικού επιμερισμού των παροχών.

Επισημαίνεται ότι, στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Συμφωνιών, δεν έχουν συμπεριληφθεί οι Δημόσιοι Υπάλληλοι και οι Ναυτικοί.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στην:

► υπαγωγή των ναυτικών στο πεδίο εφαρμοστέας νομοθεσίας των Διμερών Συμφωνιών Κοινωνικής Ασφάλειας σας γνωρίζουμε ότι:

1) Οι ναυτικοί δεν έχουν συμπεριληφθεί, διότι το ασφαλιστικό τους Ταμείο το NAT, (Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο) δεν ενέπιπτε μέχρι πρότινος στην εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κάθε φορά που πραγματοποιούνταν Διμερείς Επαφές για την σύναψη Διμερών Συμφωνιών, αν και είχαν κληθεί να συμμετάσχουν δεν εκδήλωσαν το αντίστοιχο ενδιαφέρον.

Περαιτέρω, από 01.04.2012, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 213 του Νόμου 4072/2012 (ΦΕΚ 86, τ. Α'), το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας έχει την εποπτεία του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (NAT).

Η Υπηρεσία μας κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος ενδιαφερομένων πολιτών και επιθυμώντας να διερευνήσει τη δυνατότητα υπαγωγής των ναυτικών στις διμερείς συμφωνίες κοινωνικής ασφάλειας αλλά έχοντας υπόψη έγγραφο της Διεύθυνσης Αναλογιστικών Μελετών Στατιστικής και Παραγωγικότητας του NAT σύμφωνα με το οποίο, η υπαγωγή των ναυτικών στις διατάξεις των Διμερών Διεθνών Συμβάσεων Κοινωνικής Ασφάλισης, θα προκαλέσει τεράστια οικονομική επιβάρυνση, στο Ταμείο, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς, ζήτησε στη συνέχεια τις απόψεις των Διευθύνσεων Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών και Αναλογιστικών Μελετών, αναφορικά με την υπαγωγή των ναυτικών στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής των Διμερών Συμβάσεων Κοινωνικής Ασφάλειας, που έχει συνάψει η χώρα μας ειδικότερα **με τις ΗΠΑ και τον Καναδά.**

Οι ανωτέρω αρμόδιες Διευθύνσεις παρέθεσαν τα δυσμενή οικονομικά στοιχεία του NAT: «η οικονομική κατάσταση του Ταμείου είναι ιδιαίτερα δυσμενής εξαιτίας της σχέσης ασφαλισμένων – συνταξιούχων, όπου στο Ταμείο σήμερα ασφαλίζονται περίπου 17.000 ναυτικοί ενώ καταβάλλονται συντάξεις σε 71.800 συνταξιούχους (σχέση 1 προς 4,2).

Συγκεκριμένα, από τα απολογιστικά στοιχεία έτους 2012, προκύπτει ότι, βάσει των μηνιαίων οικονομικών δελτίων εσόδων-εξόδων που τηρούνται στην Δ/ση Οικονομικού της Γ.Γ.Κ.Α., τα έσοδα του Ταμείου πλην της επιχορήγησης από τον τακτικό προϋπολογισμό ανήλθαν σε 303.684.525 ευρώ και συνολικά με την εν λόγω επιχορήγηση ύψους 1.010.383.830 ευρώ σε 1.314.068.355 ευρώ. Η δαπάνη για ασφαλιστικές παροχές του Ταμείου ανήλθε σε 952.641.454 ευρώ από την οποία 871.202.267 ευρώ για παροχές κύριας σύνταξης και το σύνολο των εξόδων ανήλθε σε 1.336.706.394 ευρώ.

Ανάλογα εμφανίζονται και τα στοιχεία προϋπολογισμού για το έτος 2013, που έχει συντάξει η αρμόδια Υπηρεσία του Ν.Α.Τ. όπου τα έσοδα προϋπολογίζονται σε 251.223.577 ευρώ, τα έξοδα σε 1.244.611.594 ευρώ και το οργανικό έλλειμμα σε 993.388.017 ευρώ, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το έλλειμμα του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (Κ.Ε.Α.Ν.) ύψους 133.000.000 ευρώ και η επιχορήγηση στο Κεφάλαιο Ανεργίας και Ασθένειας Ναυτικών (Κ.Α.Α.Ν.) ύψους 50.000.000 ευρώ. Το έλλειμμα αυτό θα καλυφθεί από κρατική επιχορήγηση ύψους 1.035.000.000 ευρώ, έτσι ώστε να εμφανισθεί πλεόνασμα 41.611.983 ευρώ.

Από τα δεδομένα αυτά, προκύπτει ότι το Ταμείο **στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ετήσια κρατική επιχορήγηση προκειμένου να καταβάλει συντάξεις, η δαπάνη των οποίων προϋπολογίζεται σε 985.000.000 ευρώ για το τρέχον έτος.»**

Κατέστη σαφές ότι, προκειμένου να συμπεριληφθούν οι ασφαλισμένοι του NAT στο πεδίο της εφαρμοστέας νομοθεσίας των ήδη υφισταμένων Διμερών Συμβάσεων Κοινωνικής Ασφάλισης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ανωτέρω πολύ δυσμενή πληθυσμιακά και οικονομικά δεδομένα του Ταμείου, σε συνδυασμό με το οικονομικό κόστος που θα προκύψει από την εν λόγω υπαγωγή.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στην

► υπαγωγή των δημοσίων υπαλλήλων στο πεδίο εφαρμογής των Διμερών Συμφωνιών Κοινωνικής Ασφάλειας - Ασφαλιστικό καθεστώς των από 01.01.2011 προσλαμβανομένων δημοσίων υπαλλήλων σας γνωρίζουμε ότι:

2. Σε καμία από τις Διμερείς Συμφωνίες Κοινωνικής Ασφάλειας δεν έχουν συμπεριληφθεί μέχρι σήμερα οι δημόσιοι υπάλληλοι, διότι ενέπιπταν στην εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους).

Επισημαίνεται όμως, ότι βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1, του άρθρου 2, του Ν. 3865/2010 (ΦΕΚ 120, τ. Α'), οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι τακτικοί και μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των ΟΤΑ α' και β' βαθμίδας, καθώς και οι ιερείς και οι υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που **προσλαμβάνονται για πρώτη φορά από 1.1.2011 και μετά, υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας σύνταξης του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.**

Επιπλέον σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4, του εν λόγω άρθρου, ορίζεται ότι τα ανωτέρω πρόσωπα, που υπηρετούσαν ή είχαν προσληφθεί μέχρι 31.12.2010, μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά την υπαγωγή τους στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού (δηλαδή, από 21.7.2010).

Συνεπώς, στο πλαίσιο της εσωτερικής νομοθεσίας, οι προσλαμβανόμενοι από 01.01.2011 και εφεξής δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι προσληφθέντες μέχρι 31.12.2010 που έχουν προβεί στη σχετική προαιρετική επιλογή, υπάγονται στο ασφαλιστικό/συνταξιοδοτικό καθεστώς του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.. Αντίθετα, οι προσλαμβανόμενοι μέχρι 31.12.2010 δημόσιοι υπάλληλοι που δεν έχουν προβεί στη σχετική προαιρετική επιλογή, εξακολουθούν να υπάγονται στο ειδικό ασφαλιστικό/συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου.

Η Υπηρεσία μας, προκειμένου να εξεταστεί η πιθανότητα επέκτασης των υφιστάμενων Διμερών Συμφωνιών Κοινωνικής Ασφάλειας, ώστε να συμπεριλαμβάνονται στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής των εν λόγω Συμφωνιών οι δημόσιοι υπάλληλοι, ζήτησε εγγράφως τις απόψεις των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Σε σχετική απάντησή του (αρ. 88981/0092/02.09.2013) το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Υπουργείο Οικονομικών) μας ενημέρωσε ότι:

α) δεν υφίσταται ενεργή καμία διμερής ασφαλιστική συμφωνία με τρίτες χώρες, β) η μελέτη της πιθανότητας επέκτασης των υφιστάμενων Διμερών Συμφωνιών Κοινωνικής Ασφάλειας, εγκαταλείφθηκε σε αρχικό στάδιο εξαιτίας της δημοσιονομικής κρίσης και της δαπάνης που θα συνεπαγόταν η σύναψη των σχετικών συμφωνιών, γ) τυχόν επέκταση στο Δημόσιο των ήδη ισχυουσών (με ορισμένες χώρες) συμφωνιών, θα δημιουργούσε σωρεία αντανάκλαστικών συνεπειών αφού ασφαλισμένοι και σε άλλες χώρες θα ζητούσαν την επέκταση των συμφωνιών και σε αυτούς, δ) τέλος, οποιαδήποτε ρύθμιση του θέματος για επέκταση των υφιστάμενων συμφωνιών ώστε να περιλαμβάνονται και οι δημόσιοι υπάλληλοι θα πρέπει να περιληφθεί σε συνταξιοδοτικό νομοσχέδιο **κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 73 του Συντάγματος.**

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, **θα πρέπει να υπαχθούν τόσο οι ναυτικοί όσο και οι δημόσιοι υπάλληλοι στις υφιστάμενες Διμερείς Συμφωνίες Κοινωνικής Ασφάλειας για μια σειρά λόγων.**

1. Οι συναφθείσες Διμερείς Συμφωνίες Κοινωνικής Ασφάλειας είναι δεσμευτικές για όλους τους Ασφαλιστικούς Φορείς της χώρας μας και διέπονται από βασικές κοινωνικοασφαλιστικές αρχές όπως:

- **την αρχή της ίσης μεταχείρισης** από άποψη κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας των εργαζομένων των δύο Συμβαλλομένων κρατών,
- **την αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων ασφάλισης** που διανύθηκαν στην ασφάλιση και των δύο Συμβαλλομένων κρατών, τόσο για τη θεμελίωση του δικαιώματος όσο και τον υπολογισμό των παροχών,
- **την αρχή του αναλογικού επιμερισμού των παροχών** (δηλαδή επιβάρυνση του κάθε κράτους ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί σ' αυτό).
- **την αρχή της διατήρησης των ασφαλιστικών δικαιωμάτων** των ασφαλισμένων μισθωτών και των εξομοιούμενων με αυτούς και των αυτοτελώς απασχολούμενων σε περίπτωση μεταφοράς της διαμονής ή εργασίας τους στο έδαφος του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους
- **την αρχή της ελεύθερης μεταφοράς των παροχών στο κράτος της διαμονής του δικαιούχου.**

κατοχυρώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων που απασχολούνται στο έδαφος της μιας ή της άλλης χώρας.

2. Η συντριπτική πλειοψηφία των εννέα Κρατών, με τα οποία η χώρα μας έχει συνάψει Διμερείς Συμφωνίες Κοινωνικής Ασφάλειας κλασικού τύπου:

- έχουν θεσπίσει ενιαία συστήματα κοινωνικής ασφάλισης για όλους τους ασφαλισμένους τους, και κατά την εφαρμογή των εν λόγω Διμερών Συμφωνιών, δεν εξαιρούν τους ναυτικούς ή τους δημόσιους υπαλλήλους.
- έχουν συνάψει Διμερείς Συμφωνίες με πολλά από τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου δεν γίνεται καμία διάκριση σχετικά με την υπαγωγή των ναυτικών ή των δημοσίων υπαλλήλων, σε αυτές τις Συμφωνίες.

Ενόψει των ανωτέρω, εξετάζεται η δυνατότητα διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής των ανωτέρω Διμερών Συμφωνιών Κοινωνικής Ασφάλειας, μέσω αναδιαπραγμάτευσης των Διμερών Συμφωνιών που έχει συνάψει η χώρα μας με τις εν λόγω χώρες, ώστε να μη γίνεται καμία διάκριση από ελληνικής πλευράς μεταξύ των ασφαλισμένων της, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη και όλες τις οικονομικές παραμέτρους.

Εσωτερική Διανομή

- 1) Γραφείο κ. Γενικής Διευθύντριας Κοινωνικής Ασφάλισης
- 2) Διεύθυνση Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών, Τμήμα Ασφάλισης & Λοιπών Επαγγελματιών
- 3) Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών
- 4) Διεύθυνση Διακρατικής Κοινωνικής Ασφάλισης, τμήμα Β'

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Θεωρήθηκε για την ακρίβεια
Η Τμηματάρχης Γραμματείας

